

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

ในกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมยุคโลกาภิวัตน์ การแข่งขันเพื่อความอยู่รอดเกิดขึ้นอย่างรุนแรง การเน้นเรื่อง “คุณภาพ” เท่านั้นที่จะช่วยให้สังคมอยู่รอด เนื่องจากทุกองค์กร ทุกชุมชน ทุกคน และทุกระบบล้วนแต่ต้องการ “คุณภาพ” เพราะคุณภาพ คือ ความอยู่รอดและความก้าวหน้า ตลอดจนเป็นตัวชี้วัดแห่งความสำเร็จ (สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์, 2543. หน้า 8)

หน่วยงานทางการศึกษาเป็นหน่วยงานหนึ่งที่สังคมคาดหวังให้เป็นสถาบันพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถ เป็นคนดีมีคุณธรรม ดังนั้น การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและบุคคล จึงเป็นหน้าที่สำคัญของหน่วยงานทางการศึกษา เนื่องจากการศึกษาที่มีคุณภาพจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคนให้มีความรู้ เป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ มีสติปัญญา มีคุณธรรมและจริยธรรมในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ, 2542. หน้า 5) ซึ่งบุคคลที่มีคุณภาพเหล่านี้จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติให้ยั่งยืนในทุกด้าน

ความจำเป็นในการพัฒนาการศึกษาของไทยเบื้องต้นแรกจำเป็นต้องพัฒนาที่สถานศึกษาก่อนอื่น ทั้งนี้สถานศึกษาเป็นสถานที่ที่จัดประสบการณ์ในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเป็นส่วนใหญ่การพัฒนาตนเองของสถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน อย่างไรก็ตามในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษานั้น สถานศึกษาจะต้องสร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่าสถานศึกษาจะจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐาน ซึ่งการสร้าง ความมั่นใจดังกล่าวนี้สามารถดำเนินการได้โดยสถานศึกษาควรมีกระบวนการบริหาร จัดการที่มีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง มีการดำเนินการในลักษณะของการผสมผสานระหว่างกระบวนการบริหารและการจัดการเรียนการสอนตามปกติของสถานศึกษาอันมี วัตถุประสงค์หลัก เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลา ที่เราเรียกว่าการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นภารกิจที่สถานศึกษาต้องดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 6 ในมาตรา 47, 48 และ 49 โดยมาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 48

กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษา และเพื่อรองรับการประเมินภายนอก มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์การมหาชน ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินภายนอกและทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการและแนวทางการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ ให้มีการประเมินภายนอกทุกแห่ง อย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุก 5 ปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2543. หน้า 54)

สถานศึกษาทุกระดับต่างเริ่มมีความเข้าใจและมีความตื่นตัวที่จะดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามข้อกำหนด พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มากขึ้นในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีการดำเนินงานอย่างจริงจัง เป็นรูปธรรมมากกว่าที่ผ่านมาโดยหน่วยงานส่วนกลางและหน่วยงานต้นสังกัดได้ดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีการจัดทำโครงการนำร่องการประกันคุณภาพการศึกษา จัดทำคู่มือพัฒนาบุคลากรทุกระดับให้มีความรู้ตลอดจนการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพในหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อพัฒนาและส่งเสริมให้บุคลากรภายในสถานศึกษาสามารถดำเนินงานเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543ก. หน้า 45)

ปัจจุบันสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินภายนอกและทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา ได้ดำเนินการประเมินภายนอกสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน นำร่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 ปัจจุบันได้ดำเนินการประเมินสถานศึกษาไปแล้วและอยู่ระหว่างดำเนินการจำนวน 26,931 โรงเรียน (ข้อมูล ณ วันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2548) และสถานศึกษาทุกแห่งที่ได้รับการประเมินภายนอกในรอบแรกแล้วต้องดำเนินการประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อรองรับการประเมินภายนอกในรอบที่สองและเพื่อให้การประกันคุณภาพมีความต่อเนื่อง ไม่สูญเปล่าและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้ได้มาตรฐานต่อไป

จังหวัดพิษณุโลก มีสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งหมด 530 โรงเรียน มีสถานศึกษาของรัฐบาลที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลกได้รับการประเมินภายนอกแล้วทั้งสิ้น 399 โรงเรียน สถานศึกษาเหล่านี้หลังจากที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกแล้วต้องดำเนินงานประกันคุณภาพในสถานศึกษาของตนเองตามภารกิจที่ได้รับผิดชอบเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและทำให้เป็นภาระงานปกติ เพราะการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นสิ่งที่อยู่ในกระบวนการบริหารและกระบวนการทำงานตามปกติ แต่ในสภาพปัจจุบันยังมีสถานศึกษาอีกเป็นจำนวนมากที่ยังไม่ได้ทำ จึงจำเป็นที่จะต้องพัฒนาระบบดังกล่าวให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาเสมือนกับเป็นการปฏิรูปกระบวนการทำงานของบุคลากรในสถานศึกษา โดยมียุทธศาสตร์และปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่จะทำให้ระบบการประกันคุณภาพประสบความสำเร็จ ยุทธศาสตร์ดังกล่าวได้แก่เงื่อนไขที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งมีดังนี้ คือ ภาวะผู้นำ การทำงานเป็นทีม การกำหนดขอบข่ายความรับผิดชอบ ระบบคุณภาพ ทัศนคติและทักษะ การวางแผนการกำกับติดตาม และการมีส่วนร่วม/ความร่วมมือของทุกคนที่เกี่ยวข้อง (สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้, 2547. หน้า 7-9 และ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543. หน้า 61-64)

ดังนั้นการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จนั้นย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก หลังได้รับการประเมินภายนอก

คำถามวิจัย

1. การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หลังได้รับการประเมินภายนอก มีสภาพเป็นอย่างไร
2. ตัวแปรพยากรณ์แต่ละตัวมีความสัมพันธ์กับตัวแปรเกณฑ์ในแต่ละด้านและภาพรวมอย่างไร
3. ตัวแปรพยากรณ์แต่ละตัวมีน้ำหนักในการพยากรณ์ตัวแปรเกณฑ์แต่ละด้านและภาพรวมอย่างไร และมีสมการพยากรณ์อย่างไร
4. ตัวแปรพยากรณ์ที่ดีแต่ละตัวมีน้ำหนักในการพยากรณ์ตัวแปรเกณฑ์แต่ละด้านและภาพรวมอย่างไร และมีสมการพยากรณ์อย่างไร

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา หลังได้รับการประเมินภายนอก
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์แต่ละด้านและภาพรวม
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ตัวแปรเกณฑ์แต่ละด้านและภาพรวมจากตัวแปรพยากรณ์ทุกตัว
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ตัวแปรเกณฑ์แต่ละด้านและภาพรวมจากตัวแปรพยากรณ์ที่ดี

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก หลังได้รับการประเมินภายนอก
2. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก หลังได้รับการประเมินภายนอก
3. ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุง พัฒนา และเสริมสร้างปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก หลังได้รับการประเมินภายนอก ซึ่งจะเป็นการดำเนินงานประกันคุณภาพเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการศึกษาให้ได้มาตรฐานและยั่งยืน

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก ที่ได้รับการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จำนวน 399 โรง (ข้อมูล ณ วันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2548)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก ที่ได้รับการประเมินภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จำนวน 230 โรง ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของสถานศึกษา

ผู้ให้ข้อมูล คือ ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
สถานศึกษาละ 1 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรพยากรณ์ (Predictive Variables) ได้แก่

- 2.1.1 จำนวนนักเรียน
- 2.1.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา
- 2.1.3 ความพึงพอใจในการทำงานประกันคุณภาพการศึกษา
- 2.1.4 ทักษะคิดต่อการประเมินภายนอก
- 2.1.5 การทำงานเป็นทีม
- 2.1.6 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา
- 2.1.7 การนิเทศติดตาม
- 2.1.8 ความพร้อมในการทำงาน
- 2.1.9 บรรยากาศในสถานศึกษา
- 2.1.10 ความผูกพันในสถานศึกษา

2.2 ตัวแปรเกณฑ์ (Criterion Variable) ได้แก่ การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 6 ด้าน ดังนี้

- 2.2.1 ด้านการศึกษาและเตรียมการ
- 2.2.2 ด้านการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา
- 2.2.3 ด้านการนำแผนการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้
- 2.2.4 ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพของสถานศึกษา
- 2.2.5 ด้านการพัฒนาและการปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษา
- 2.2.6 ด้านการเตรียมรับการประเมินจากองค์กรภายนอก

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินกิจกรรมตามกระบวนการพัฒนาการศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนที่จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับ ซึ่งมีการดำเนินงานใน 6 ด้าน คือ

1.1 ด้านการศึกษาและการเตรียมการ หมายถึง สถานศึกษาต้องเตรียมการประกันคุณภาพการศึกษาด้วยการตั้งคณะกรรมการซึ่งจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจในเรื่องมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา จัดให้มีคณะกรรมการดำเนินการประเมินตนเองของสถานศึกษา

1.2 ด้านการวางแผนการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การวางแผนการจัดทำข้อมูลพื้นฐาน การจัดทำมาตรฐานคุณภาพการศึกษา การจัดทำธรรมนูญสถานศึกษา การจัดทำแผนปฏิบัติการ การทำมาตรฐานการปฏิบัติงานประจำปีของสถานศึกษา

1.3 ด้านการนำแผนการประกันคุณภาพการศึกษาไปใช้ หมายถึง สถานศึกษาจะต้องดำเนินการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยดำเนินการทบทวนแผนการประกันคุณภาพการศึกษา จัดตั้งอำนวยการความสะดวก การดำเนินการ การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการประกันคุณภาพการศึกษา

1.4 ด้านการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพของสถานศึกษา หมายถึง การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพของสถานศึกษาเกี่ยวกับการตั้งคณะกรรมการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา กำหนดแนวทาง วิธีการตรวจสอบ สร้างสื่อ เครื่องมือ คู่มือการตรวจสอบ จัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ ปฏิบัติการตรวจสอบ สรุปผลการตรวจสอบ จัดทำรายงานเสนอผู้ที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานต้นสังกัด ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม

1.5 ด้านการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษา หมายถึง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการพิจารณาและตัดสินใจพัฒนามาตรฐานการศึกษาจากการรายงานผลการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาประชุมชี้แจงต่อบุคลากรของสถานศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจ การยอมรับและความเห็นพ้องกันเพื่อวางแผนดำเนินการพัฒนาคุณภาพไปสู่มาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

1.6 ด้านการเตรียมรับการประเมินจากองค์กรภายนอก หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษา ซึ่งได้แก่ การประสานงานกับองค์กรภายนอก เกี่ยวกับระบบหรือขั้นตอนการประเมิน วิธีการประเมิน ระยะเวลาในการประเมิน การเตรียมการด้านบุคลากร การสร้าง

ความเข้าใจให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง การเตรียมการด้านเอกสาร รายงาน สื่อ อุปกรณ์และ
หลักฐาน ร่องรอยที่ให้ข้อมูลสารสนเทศ

ซึ่งสามารถวัดได้โดยแบบวัดการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา เป็น
แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง
น้อย น้อยที่สุด

2. การประเมินภายนอก หมายถึง การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาและ
มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน
คุณภาพการศึกษาหรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง โดยใช้เกณฑ์
มาตรฐานของ สมศ. เหมือนกันทั้งหมด

3. สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง โรงเรียนของรัฐที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง อิทธิพลที่
ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งอาจเป็นแรงผลักดันหรืออุปสรรคต่อการ
ดำเนินงาน ประกอบด้วย

4.1 จำนวนนักเรียน หมายถึง จำนวนนักเรียนทั้งหมดที่ศึกษาอยู่ในสถานศึกษา

4.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง ความเข้าใจ
ของบุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับความหมาย หลักการ ขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพ
การศึกษา การประเมินภายนอก และประโยชน์ที่ได้รับจากการประเมินภายนอก ซึ่งสามารถวัดได้
โดยแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

4.3 ความพึงพอใจในการทำงานประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง ระดับ
ความรู้สึกรู้สึกพอใจในงานที่ได้ทำ และเต็มใจที่จะปฏิบัติงานประกันคุณภาพของบุคลากรใน
สถานศึกษา ซึ่งสามารถวัดได้โดยแบบวัดความพึงพอใจในการทำงานประกันคุณภาพการศึกษา
เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก
ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

4.4 ทักษะคิดต่อการประเมินภายนอก หมายถึง ความคิดเห็น ความรู้สึก ความเชื่อ
และท่าทีของบุคลากรในสถานศึกษาที่แสดงออกต่อการประเมินภายนอก ซึ่งสามารถวัดได้โดยแบบ
วัดทัศนคติต่อการประเมินภายนอก เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating
Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

4.5 การทำงานเป็นทีม หมายถึง การที่บุคลากรในสถานศึกษาร่วมมือร่วมใจ ประสานงาน ติดต่อสื่อสารร่วมกัน เพื่อให้การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาบรรลุ เป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งสามารถวัดได้โดยแบบวัดการทำงาน เป็นทีม เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

4.6 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถใช้ศิลปะในการโน้มน้าวจิตใจบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาให้ ร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถวัดได้ โดยแบบวัดภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

4.7 การนิเทศติดตาม หมายถึง กระบวนการที่ผู้นิเทศทั้งจากภายในและภายนอกให้ความรู้ แนะนำ ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน ให้บุคลากรในสถานศึกษาสามารถ ดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาได้สำเร็จ ตลอดจนการติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงาน ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา จากหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อการส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา สถานศึกษาให้มีคุณภาพและยั่งยืน ซึ่งสามารถวัดได้โดยแบบวัดการนิเทศติดตาม เป็น แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

4.8 ความพร้อมในการทำงาน หมายถึง สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพ การศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยเสริม สนับสนุนให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น ประกอบด้วย

4.8.1 ความพร้อมด้านบุคลากร หมายถึง ความพร้อมทางด้านทรัพยากร บุคคลทั้งในด้านจำนวนและความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา

4.8.2 ความพร้อมด้านสื่ออำนวยความสะดวก หมายถึง ความพร้อมทางด้าน ทรัพยากรในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ คู่มือหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการ ดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา แฟ้มสะสมผลงาน รายงาน สื่ออุปกรณ์และหลักฐาน ร่องรอยที่ให้ข้อมูลสารสนเทศ ฯลฯ

ซึ่งสามารถวัดได้โดยแบบวัดความพร้อมในการทำงาน เป็นแบบสอบถามแบบ มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

4.9 บรรยากาศในสถานศึกษา หมายถึง สภาพการบริหารหรือการปฏิบัติร่วมกันภายในสถานศึกษา ตามความรู้สึกของบุคลากรในสถานศึกษานั้น ๆ ซึ่งสามารถวัดได้โดยแบบวัดบรรยากาศในสถานศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

4.10 ความผูกพันในสถานศึกษา หมายถึง สภาพการบริหาร บรรยากาศ ค่านิยม เป้าหมายของสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อความรู้สึกของบุคลากรในสถานศึกษานั้น ๆ ทำให้เกิดความรัก ความยอมรับในค่านิยมและเป้าหมายของสถานศึกษา จนพร้อมที่จะทุ่มเทการทำงานให้ และต้องการที่จะเป็นสมาชิกของสถานศึกษา ซึ่งสามารถวัดได้โดยแบบวัดความผูกพันในสถานศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

